

PARTER OCH DOMSLUT

Emil Hammersland

Parter

Tilltalad

EMIL Fjeld Hammersland, 19941213-9595
Sekretess på adress

Offentlig försvarare
Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107, 102 23 Stockholm

Åklagare

Chefsåklagare Marianne Nordström
Åklagarmyndigheten
Särskilda åklagarkammaren
205 90 Malmö

Målsägande

SAKARIYE Ahmed Said

Målsägandebiträde
Advokat Josefine Rasmusson
Advokatfirman Althin HB
Skeppsbron 28, 3 tr, 111 30 Stockholm

Domslut

Brott som Emil Hammersland döms för
Misshandel, 2024-09-29, 3 kap 5 § brottsbalken

Påföljd

Villkorlig dom
Samhällstjänst 120 timmar
Om fängelse i stället hade valts som påföljd skulle fängelse 4 månader ha dömts ut.

Skadestånd

Emil Hammersland ska betala skadestånd till Sakariye Said med 33 100 kr.

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
Box 8307
104 20 Stockholm

Besöksadress
Rådhuset, Scheelegatan
7
Stockholm

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

Telefon
08- 561 650 00

E-post
stockholms.tingsratt@dom.se
Webb
www.stockholmstingsratt.se

Emil Hammersland ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 29 september 2024.

Sekretess

Sekretessbestämmelsen i 21 kap 3 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska fortsätta att vara tillämplig på Emil Hammerslands adress.

Brottsofferfond

Emil Hammersland ska betala en avgift till brottsofferfonden på 1 000 kr.

Ersättning och återbetalning

Johan Eriksson ska få ersättning av staten med 34 466 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 21 411 kr arbete
- 6 162 kr tidspillan
- 6 893 kr mervärdesskatt

Josefine Rasmusson ska få ersättning av staten med 38 946 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 24 187 kr arbete
- 6 888 kr tidspillan
- 82 kr utlägg
- 7 789 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

Polismyndigheten

Parter

Motpart

Polismyndigheten, 202100-0076
Rättsavdelningen, 106 75 Stockholm

Målsägande

SAKARIYE Ahmed Said

Målsägandebiträde

Advokat Josefine Rasmusson
Advokatfirman Althin HB
Skeppsbron 28, 3 tr, 111 30 Stockholm

Domslut

Skadestånd

Sakariye Sids begäran om skadestånd avskrivs.

YRKANDEN

Stämningsansökan 2025-05-26, Åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Emil Hammersland ska dömas för misshandel enligt 3 kap 5 § brottsbalken.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

1.1 MISSHANDEL (0150-K6038-24)

Polisassistenten Emil Hammersland har använt elchockvapen mot Sakariye Ahmed Said's huvud/hals/nackområde. Det hände den 29 september 2024 på Birger Jarlsgatan, Stockholms stad. Sakariye Ahmed Said orsakades smärta och sårskador och förlorade medvetandet.

Det har inte funnits laglig rätt att använda ovannämnda våld.

Emil Hammersland begick gärningen med uppsåt.

Ansvarsyrkande i andra hand

Tjänstefel

I vart fall har polisassistenten Emil Hammersland vid ovannämnda tillfälle, åsidosatt vad som gällt för vid myndighetsutövningen genom att dels använda mer våld än som varit försvarligt, och dels att användningen av elchockvapnet på nedan angivet sätt har varit i strid mot Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om försöksverksamhet med elchockvapen 17-19 §§ FAP 104-7 och använts mot kroppsdel i strid med vad som föreskrivs i utbildningsmaterial för elchockvapen, vilket lett till smärta och sårskador.

- Emil Hammersland har använt elchockvapnet trots att han haft kontroll över Sakariye Ahmed Said,
- han har använt vapnet trots att Sakariye Ahmed Said endast spjärnat emot med ben och armar och andra metoder av lindrigare karaktär funnits, samt
- elchockvapen använts trots att omständigheterna är sådana att det fanns en risk för svåra skador eftersom elchockvapnet använts mot huvud/hals/nackområde i strid med utbildningsmaterial för användning av elchockvapen och skäl ej funnits till detta.

Emil Hammersland begick gärningen med uppsåt eller av oaktsamhet.

Skadestånd

Sakariye Said har i första hand begärt att Emil Hammersland ska betala skadestånd med 33 100 kr.

Beloppet avser 30 000 kr för kränkning och 3 100 kr för sveda och värk. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 29 september 2024.

Sakariye Said har i andra hand begärt att Polismyndigheten ska betala skadestånd med 33 100 kr.

Beloppet avser 30 000 kr för kränkning och 3 100 kr för sveda och värk. Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 29 september 2024.

SKÄL

Skuldfrågan

Inställning

Emil Hammersland har bestritt ansvar för misshandel och tjänstefel.

Utredning

Emil Hammersland har hörts. På åklagaren och Sakariye Said's begäran har målsägandeförhör hållits med Sakariye Said. Vittnesförhör har hållits med ordningsvakten Narwinder Kumar samt poliserna Eric Berkerud, Robert Kenne och William Kemppainen. Åklagaren och Sakariye Said har åberopat och förevisat den skriftliga bevisning som framgår av tingsrättens protokoll från huvudförhandlingen. Den skriftliga bevisningen består bland annat av filmsekvenser från övervakningskameror och mobiltelefoner, journalanteckningar från Caphio S:t Görans sjukhus och Alunda folktandvård samt fotografier på Sakariye Said's skador.

Sakariye Said har uppgett i huvudsak följande.

Den aktuella kvällen hade han och hans vänner bokat bord på nattklubben Umgänget på Birger Jarlsgatan i Stockholm. Efter att ha stått en längre stund i kön utanför nattklubben för att få tillgång till bordet kom de slutligen fram till vakten. När vakten informerade dem om att de hade kommit fem minuter för sent och att bordet därför hade tilldelats en annan gäst blev han irriterad. Han ansåg att det var orimligt att de hade förlorat sin bokning på grund av en sådan liten försening. Han uttalade då några fula ord till vakten, som sa att han skulle lämna platsen.

En stund senare försökte han smita förbi vakten. Han hann dock inte fram till entrén på Umgänget innan vakten tog tag i honom och drog ut honom på gatan. Han tror inte att han sa något till vakten i samband med att vakten tog tag i honom. Vakten sa åt honom att lägga sig ner på marken, och han gjorde som vakten sa. När han hade lagt sig på rygg satte sig vakten över honom och placerade ett knä på hans mage.

Kort därefter anlände två poliser som sa åt vakten att de skulle ta över. Båda poliserna befann sig då vid hans överkropp. Strax därefter gick en av poliserna ner och placerade ett knä på hans nacke. Vakten flyttade då sitt knä från hans mage till hans ben. När vakten strax därpå lämnade platsen tog den andre polismannen över kontrollen av benen.

Poliserna sa åt honom att lägga sig på mage. Han försökte följa deras instruktioner och vända på sig. När han hade kommit halvvägs och låg på sin högra sida fick han en drivstöt från ett elchockvapen på vänstra sidan av huvudet, strax bakom örat. Han hade då sin högra arm delvis under sig och den vänstra armen fasthållen. När han försökte föra upp sin högra hand mellan huvudet och elchockvapnet fick han ytterligare en drivstöt, vilket gjorde att han tuppade av en kort stund. Han återfick medvetandet när en av poliserna klappade honom på kinden. Han fick ingen förvarning innan drivstöterna kom. Därefter hamnade han på mage och poliserna satte handfängsel på honom. Han såg inte vilken av poliserna som satte på honom handfängslet.

Under tiden han låg på marken gjorde han inte motstånd. Han skrek inte fula ord till poliserna, och han tror inte heller att han gjorde det till vakterna. Eftersom många människor befann sig på platsen upplevde han situationen som förnedrande. Alla vände sig om och tittade på honom när han låg där på marken.

Poliserna tog sedan upp honom från marken och kastade in honom i baksätet på en polisbuss. Eftersom han hade handfängsel på sig kunde han inte ta emot sig med händerna. Han slog därför i ansiktet i baksätet och fick ett blödande sår på hakan och skador på tänderna. Han fördes därefter till Caphri S:t Görans sjukhus. Han grät i baksätet på bussen. Han blödde mycket och kände en stark smärta från tänderna. Väl framme på sjukhuset fick han vård. Han har tydliga minnesbilder av händelseförloppet. Han hade inte druckit särskilt mycket alkohol den kvällen.

Efter händelsen har han mått både fysiskt och psykiskt dåligt. Han blev chockad, kände smärta och förlorade medvetandet av drivstöten från elchockvapnet. Han fick en sårskada på vänstra sidan av nacken av drivstöten samt en sårskada på handleden när han låg på marken. Sårskadan på huvudet försvann efter två veckor. Han fick även en sårskada på hakan och skadade tänderna när han kastades in i bussen. Han hade ont i tänderna och kunde inte äta ordentligt på flera veckor.

Vid tidpunkten för händelsen hade han ett arbete. Han kunde inte arbeta som vanligt på flera veckor. Den första veckan kunde han inte arbeta alls. Under den andra veckan försökte han arbeta på fredagen, men det fungerade inte. Den tredje veckan kunde han inte heller arbeta. Han var trött och utmattad och besvärades av att arbetskamraterna ställde frågor om skadorna i ansiktet och på halsen. Efter händelsen har han mestadels hållit sig hemma.

Emil Hammersland har uppgett i huvudsak följande.

Han arbetar som polis och tjänstgjorde den aktuella kvällen uniformerad inom ramen för kommenderingen Cityhelg, som syftar till brottsförebyggande arbete och ordningshållning i centrala Stockholm.

När han befann sig vid Stureplan såg han en tumultartad situation utanför nattklubben Umgänget. Sedan tidigare visste han om att det ofta vistas kriminella personer och individer som generellt hyser motvilja mot polisen där. Han hörde ett skrik och såg hur nattklubbens ordningsvakter hamnade i en brottningsliknande situation med en man. Situationen föreföll eskalera, varför han beslutade sig för att ingripa. På något sätt hamnade mannen på marken. Själv hamnade han ovanpå mannen.

Mannen låg på rygg och krängde, slet och sprattlade med både kropp och armar. Det stod klart att han försökte ta sig ur deras grepp. Mannen skrek och uppträdde aggressivt, vilket gjorde att situationen uppfattades som mycket hotfull. Mannen framstod som mycket svår att kontrollera och var så pass agiterad att det inte gick att kommunicera med honom. Han minns inte om han uppmanade mannen att lägga sig på mage. Eftersom mannen ännu inte hade skyddsvisiterats gjorde han bedömningen att det var angeläget att snarast få kontroll över honom, för att förhindra att situationen skulle eskalera och bli farlig för honom själv och ordningsvakterna.

Han beslutade därför att ge mannen en drivstöt med sitt elchockvapen. Han var medveten om att en eller flera ordningsvakter höll i mannen, men visste inte om någon poliskollega också gjorde det. Han reflekterade inte i stunden över den exakta placeringen av drivstöten utan riktade elchockvapnet mot närmaste kontaktyta på mannen. Elchockvapnet var det mest effektiva verktyget i situationen, eftersom en drivstöt endast orsakar övergående smärta och ett mycket obehagligt ljud. Vid en drivstöt, till skillnad från exempelvis pepparspray, riskerar inte heller andra personer i närheten att drabbas.

Efter drivstöten klappade han mannen på kinden för att kontrollera att han var vid medvetande. Därefter belades mannen med handfängsel. På grund av tumultet runt ingripandet lastades mannen in en polisbuss och fördes bort,

vilket skedde med stöd av 13 § polislagen. Han är osäker på om mannen skyddsvisiterades innan han fördes bort.

Han hade nyligen genomgått en tvådagarsutbildning i användning av elchockvapen. Utbildningen omfattade bland annat information om vapnets effekter, praktisk hantering samt instruktioner om att vapnet inte får användas mot huvudet eller genitalierna. Enligt hans minnesbild avsåg avrådan från användning mot huvudet dock främst situationer där nålar avfyras. Han hade inte uppfattat att nacke eller hals var områden där drivstöt inte fick ges, även om han är medveten om att detta framgår av utbildningsmaterialet. Han anser inte att han agerade felaktigt i förhållande till vad han lärt sig under utbildningen. Han har tidigare använt elchockvapnet vid cirka sex tillfällen.

Narwinder Kumar har uppgett i huvudsak följande.

Den aktuella kvällen arbetade han som ordningsvakt på nattklubben Umgänget. Han har mycket vaga minnen av händelsen, men han minns att han hördes av polisen efteråt. Den beskrivning av händelsen som han lämnade i polisförhöret den 29 oktober 2024 är riktig. Om han i polisförhöret uppgav att polisen inte gjorde något försök att vända mannen på mage innan elchockvapnet användes, är det en korrekt uppgift.

Eric Berkerud har uppgett i huvudsak följande.

Han arbetar som polis. Den aktuella kvällen tjänstgjorde han uniformerad tillsammans med en kollega inom ramen för kommenderingen Cityhelg, som syftar till brottsförebyggande arbete och ordningshållning i centrala Stockholm.

När han och kollegan patrullerade på Birger Jarlsgatan såg de ett ”gruff” utanför nattklubben Umgänget. Han såg hur nattklubbens ordningsvakter tog

tag i en man och lade ner honom på marken. Han tror att mannen först hamnade på rygg. Han och kollegan Emil Hammersland var snabbt framme; Emil kom fram först och han strax efter. Emil satte sig på mannens överkropp och han själv på mannens ben.

Han visste inte vad mannen hade gjort för att bli nedlagd på marken men uppfattade det som att Emil var ”först på pucken” och litade på att Emil hade koll på situationen. Eftersom det var en lördagsnatt i centrala Stockholm befann sig många människor på platsen, och han upplevde situationen som ”gruffig”. De poliser som anslöt ställde sig i en halvcirkel runt honom, Emil och mannen på marken.

Han hörde att flera elchockvapen aktiverades runt omkring honom. Han tror att det var vapnets ”varningsbåge” han hörde. Han såg att Emil hade ett elchockvapen. Som han minns det höll Emil vapnet högt upp på mannens kropp, i närheten av hans hals eller nacke. Han hörde att Emil använde vapnet men vet inte om det trycktes mot mannens kropp; det kan ha varit ”varningsbågen” som användes i luften.

Efter en stund belade de mannen med handfängsel. Eftersom mannen belades med handfängsel måste de ha vänt honom så att han hamnade på mage, men han vet inte i vilken del av händelseförloppet detta skedde. Så småningom lyfte de upp mannen och lastade in honom i en polisbuss. Han hörde att Emil uppgav för kollegorna som körde bussen att det rörde sig om ett avlägsnande enligt 13 § polislagen. Han tror att mannen inledningsvis var misstänkt för våldsamt motstånd mot Emil.

Han minns att mannen skrek och hade dålig attityd mot dem. I övrigt gjorde mannen ingenting. Mannen gjorde inte motstånd. Han behövde inte trycka ner mannens ben utan satt på dem enbart i förebyggande syfte, för att mannen inte

skulle kunna resa sig upp. Han behövde inte använda mer våld än att han tryckte mot benen. Mannen uttalade inga hot mot dem. Under utbildningen har de fått lära sig att elchockvapen inte ska användas mot huvud, hals, nacke eller genitalier.

Robert Kenne har uppgett i huvudsak följande.

Han arbetar som polis. Den aktuella kvällen tjänstgjorde han uniformerad tillsammans med kollegan Emil Hammersland inom ramen för kommenderingen Cityhelg, som syftar till brottsförebyggande arbete och ordningshållning i centrala Stockholm.

När han och Emil befann sig vid Sturegallerian hörde de via radion att ett bråk pågick utanför nattklubben Umgänget. De sprang till platsen. Emil anlände först och han själv strax därefter. På platsen fanns många människor, enligt hans bedömning minst ett tjugotal, som uppehöll sig på trottoaren och i gatan. Han observerade att en man låg på marken med ordningsvakter och poliser över sig. Enligt hans minnesbild låg mannen på mage. Mannen skrek och vrålade samt yttrade bland annat att han skulle ”knulla” deras mammor och använde andra okvädesord. Han vet inte om mannen därutöver gjorde aktivt motstånd.

Emil ingrep mot mannen, medan han själv fokuserade på att hålla övriga människor på avstånd för att möjliggöra ett ostört arbete för ordningsvakterna och poliserna. Han hörde hur flera elchockvapen aktiverades och såg i ögonvrån hur Emil, som befann sig vid mannens överkropp, använde sitt elchockvapen mot mannen. Han reagerade på att Emil höll elchockvapnet ovanför mannens axelparti. Under utbildningen har de fått lära sig att elchockvapen inte ska användas ovanför axelpartiet, det vill säga mot halsen

och ansiktet. Enligt hans bedömning var mannen ”hyfsat under kontroll” när elchockvapnet användes.

Mannen belades därefter med handfängsel, lyftes upp och lastades in i en polisbuss. Emil uppgav att åtgärden utgjorde ett avlägsnande enligt 13 § polislagen. Såvitt han vet fördes mannen till Capio S:t Görans sjukhus.

William Kemppainen har uppgett i huvudsak följande.

Han arbetar som polis. Den aktuella kvällen patrullerade han i polisbil tillsammans med en kollega inom ramen för kommenderingen Cityhelg, som syftar till brottsförebyggande arbete och ordningshållning i centrala Stockholm.

När han och kollegan befann sig i närheten av Stureplan hörde de via radion att ett tumult hade uppstått utanför nattklubben Umgänget. De uppfattade att Emil Hammersland och Erik Berkerud hade ingripit på platsen och körde dit för att bistå. Vid ankomsten parkerade de på andra sidan gatan mitt emot Umgänget. På platsen fanns många människor som uppehöll sig på trottoaren och i gatan.

Han observerade att Emil befann sig på marken tillsammans med en man. När han öppnade bildörren och gick fram mot Emil och mannen hörde han att mannen var högljudd och skrek samt yttrade ett flertal okvädesord.

Tillsammans med sina kollegor ställde han sig i en halvcirkel runt Emil och mannen på marken. Han hörde att flera elchockvapen användes i omgivningen och uppfattade att det rörde sig om vapnets ”varningsbåge”. Själv hade han sin OC-spray redo i handen.

Han såg att Emil hade ett elchockvapen i handen. Enligt hans minnesbild höll Emil vapnet högt upp på mannens kropp, i höjd med halsen. Detta reagerade han på, eftersom de under utbildningen fått lära sig att elchockvapen ska

användas mot stora muskelgrupper, såsom rygg och ben, och inte mot halsen. Så småningom lyftes mannen upp och lastades in i en polisbuss.

Av filmsekvenser från övervakningskameror och mobiltelefoner framgår sammantaget följande.

Utanför entrén till nattklubben Umgänget finns en halvcirkelformad avspärrning som sträcker sig ut på trottoaren och är markerad med rep. Sakariye Said tar sig förbi repet och rör sig mot entrén. Innan han hinner fram griper två ordningsvakter tag i honom och föser honom framför sig tills han befinner sig utanför avspärrningen.

När Sakariye Said och ordningsvakterna passerar trottoarkanten snubblar han och faller ner på gatan. Han hamnar liggande på rygg, med överkroppen ute i gatan och fötterna kvar på trottoaren. En av ordningsvakterna sätter sig därefter över Sakariye Said, medan den andra placerar sig intill honom.

Samtidigt kommer två poliser gående på gatan och strax därefter ansluter ytterligare en polis.

Vad sedan gäller det fortsatta händelseförloppet framgår hur Sakariye Said ligger på sidan på marken på sin högra arm. Eric Berkerud sitter med sitt högra knä på Sakariye Sids ben, en ordningsvakt sitter gränsle över honom och Emil Hammersland sitter bakom honom med sitt vänstra knä på hans nacke. Därefter kliver ordningsvakten av Sakariye Said och placerar sig framför honom i brösthöjd. Ordningsvakten tar tag i Sakariye Sids vänstra arm med sin vänstra hand samtidigt som han trycker sin högra hand mot hans vänstra axel.

Sakariye Said ligger fortfarande på sidan på sin högra arm. Han har sin högra hand vid ansiktet. Emil Hammersland sitter alltjämt med sitt vänstra knä på

Sakariye Said's nacke. Han håller elchockvapnet i sin högra hand och trycker samtidigt sin vänstra hand mot Sakariye Said's vänstra axel eller överarm. Någon ropar: "Lägg dig på rygg! Lägg dig på mage!"

Ögonblicket därefter utdelar Emil Hammersland en drivstöt med elchockvapnet mot Sakariye Said's huvud-, hals- och nackområde (strax bakom örat). Sakariye Said tar sig omedelbart för huvudet med sin högra hand och trycks därefter ner på mage av Emil Hammersland och ordningsvakten. Ordningsvakten vrider sedan upp hans vänstra arm bakom ryggen. I det ögonblicket framstår Sakariye Said som livlös.

Händelseförloppet, efter att Emil Hammersland ingriper, pågår 15–20 sekunder.

Av journalanteckningar från Capio S:t Görans sjukhus framgår att Sakariye Said ankom till sjukhuset kl. 03.28 den aktuella natten. Han uppgav då bland annat att polisen hade använt ett elchockvapen mot hans huvud och att han hade varit avsvimmad. Vid undersökningen noterades bland annat en sårskada på hakan, en sårskada på höger underarm samt en sårskada på höger underben. Han uppgav smärta i käken och var palpationsöm strax nedanför höger öga och över hela höger mandibel. Sårskadan på hakan suturerades. På de fotografier som togs på sjukhuset syns bland annat sårskadan på hakan och skrapår vid ögonen.

Av journalanteckningar från Alunda folktandvård framgår att Sakariye Said sökt vård för tandskador efter händelsen.

På fotografier som Sakariye Said själv tagit syns bland annat en skada intill ögat samt märken efter drivstöten två kontaktpunkter i nacken och på huvudet.

Gällande rätt

Av 3 kap. 5 § brottsbalken framgår att den som tillfogar en annan person kroppsskada, sjukdom eller smärta eller försätter honom eller henne i vanmakt eller något annat sådant tillstånd, döms för misshandel till fängelse i högst två år eller, om brottet är ringa, till böter eller fängelse i högst sex månader.

Enligt 20 kap. 1 § brottsbalken döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet vid myndighetsutövning genom handling eller underlåtenhet åsidosätter vad som gäller för uppgiften för tjänstefel till böter eller fängelse i högst två år. Om gärningen med hänsyn till gärningsmannens befogenheter eller uppgiftens samband med myndighetsutövningen i övrigt eller till andra omständigheter är att anse som ringa, ska inte dömas till ansvar.

Kännetecknande för polisverksamheten är att poliser har en särskild rätt – laga befogenhet – att använda våld för att fullgöra sina uppgifter. Denna rätt är emellertid starkt begränsad, och en enskild polis riskerar straffansvar om han eller hon överskrider vad som är tillåtet. Bestämmelser om polisens våldsanvändning finns i polislagen (1984:387). Därutöver har poliser, liksom alla andra, rätt att använda våld i nödvärn för att skydda sig själva eller någon annan.

En polisman som har att verkställa en tjänsteuppgift ska, enligt 8 § första stycket polislagen, under iakttagande av vad som föreskrivs i lag eller annan författning ingripa på ett sätt som är försvarligt med hänsyn till åtgärdens syfte och övriga omständigheter. Måste tvång tillgripas, ska detta ske endast i den form och den utsträckning som behövs för att det avsedda resultatet ska uppnås.

En polisman får, såvitt nu är av intresse, enligt 10 § första stycket 1 och 4 polislagen, i den mån andra medel är otillräckliga och det med hänsyn till omständigheterna är försvarligt, använda våld för att genomföra en tjänsteåtgärd om han eller hon möts med våld eller hot om våld (1) eller polismannen med laga stöd ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme, eller verkställa eller biträda vid kroppsvisitation, kroppsbesiktning eller någon annan liknande åtgärd (4).

Om polismannen med laga stöd ska avvisa eller avlägsna någon från ett visst område eller utrymme får våld mot person brukas endast om polismannen eller den som han eller hon biträder möts av motstånd. Det följer av 10 § andra stycket polislagen.

Med motstånd enligt 10 § andra stycket polislagen avses även så kallat passivt motstånd när någon spjärnar emot eller förhåller sig helt passiv och med sin kroppstyngd försvårar åtgärden därigenom (se Munck och Sverne Arvill, Polislagen – En kommentar [8 nov. 2023, Version 15, JUNO], kommentaren till 10 §).

Behovs- och proportionalitetsprinciperna, vilka kommer till uttryck i 8 och 10 §§ polislagen, innebär att våld får användas endast när andra medel är otillräckliga för att polisen ska kunna utföra den tjänsteuppgift det är frågan om, och att det inte får användas mer våld än vad som är proportionerligt i förhållande till vad som kan uppnås därigenom (se Munck och Sverne Arvill, Polislagen – En kommentar [8 nov. 2023, Version 15, JUNO], kommentaren till 10 §).

Justitieombudsmannen (JO) har kritiserat en polis som använde sitt elchockvapen på ett sätt som innebar att våldsanvändningen inte var proportionerlig och gick utöver vad som var tillåtet enligt lag. Enligt JO hade

polisen rätt att använda visst våld för att genomföra en provtagning men då en drivstöt utgör ett betydande mått av våld och brottet avsåg ringa narkotikabrott var åtgärden inte proportionerlig. I beslutet påpekas att lagtexten inte medger att polisen använder våld i sådana fall där man visserligen kan förmoda att den misstänkte inte kommer att åtlyda polisens direktiv men där något handlande eller något annat förhållningssätt från dennes sida som kan betecknas som motstånd inte förekommit (se JO:s beslut den 19 februari 2025, dnr 1702-2024).

Införandet av elchockvapen i polisverksamheten syftade bland annat till att minska skador på polisen och motpart samt att minska behovet av att använda skjutvapen (se bland annat Projektdirektiv för försöksverksamhet med elchockvapen [A120.193/2016] och Slutrapport: Polismyndighetens försöksverksamhet med elchockvapen [A120.193/2016]).

Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd om elchockvapen (PMFS 2021:4, FAP 104-7) innehåller bestämmelser om Polismyndighetens elchockvapen. Av 2 § framgår att bestämmelser om polismans rätt att använda våld finns i 10 § polislagen. Av det allmänna rådet till 2 § framgår att vid bedömningen av vilket våld som är försvarligt att använda bör det beaktas att användning av elchockvapen innebär ett betydande mått av våldsanvändning.

Av 12 § framgår att Polismyndigheten beslutar vem som får använda elchockvapen. Det kan endast vara en polisman som med godkänt resultat har genomgått Polismyndighetens utbildning för elchockvapen.

Enligt 14 § får elchockvapen endast användas i tjänsten. Användning får endast ske genom att trycka vapnet mot en kroppsdel i syfte att på den träffade kroppsdelens överföra ström och därigenom skapa smärta (drivstöt), eller skjuta

iväg projektiler som leder ström till den träffade kroppen i syfte att försätta muskulaturen i ett tillfälligt inkapabelt tillstånd (avfyrning).

En polisman får, enligt 15 §, sikta med elchockvapnet mot någon eller använda vapnets varningsfunktion i syfte att betvinga honom eller henne först när förutsättningarna för att använda drivstöt eller avfyra elchockvapnet är uppfyllda eller när det finns skäl att anta att sådana förutsättningar kan komma att uppstå.

Innan elchockvapen används ska polismannen, enligt 16 §, om det inte framstår som olämpligt eller verkningslöst, ge till känna att han eller hon är polis och har för avsikt att använda elchockvapnet.

Av 17 § framgår att elchockvapen inte får användas när polismannen har kontroll över den person mot vilken ingripandet riktas.

Elchockvapen får, enligt 18 §, inte heller användas mot en person som endast gör motstånd genom att använda sin kroppstyngd. Endast i undantagsfall och om andra metoder eller hjälpmedel av lindrigare karaktär har visat sig eller bedöms vara verkningslösa eller otillräckliga, får elchockvapen användas mot en person som enbart gör motstånd genom att hålla sig fast i en annan person eller i ett föremål eller genom att spjärna emot med ben eller armar.

Av Polismyndighetens utbildningsmaterial om elchockvapen framgår bland annat att om elchockvapnet trycks mot en kroppsdel och varningsknappen samtidigt aktiveras, överförs ström till kroppsdelens, vilket ger upphov till lokal smärta (så kallad drivstöt).

Vidare framgår att polisen, innan elchockvapen används, måste bedöma vilken våldsanvändning som är försvarlig utifrån behovs- och

proportionalitetsprinciperna. Det betonas att användning av elchockvapen innebär ett betydande mått av våldsanvändning och att vapnet inte får användas om situationen kan lösas på något annat, mindre ingripande sätt.

När kontroll har uppnåtts över den person mot vilken ingripandet riktas får elchockvapen inte användas. Elchockvapen får inte heller användas mot en person som endast gör motstånd genom att använda sin kroppstyngd.

För bästa effekt ska vapnet tryckas mot särskilda tryckpunkter, såsom lår och armar. Det ska INTE tryckas mot huvudet, halsen, nacken eller genitalierna. Ordet ”INTE” är i utbildningsmaterialet skrivet med versaler.

Tingsrättens bedömning

Den aktuella kvällen befann sig Sakariye Said tillsammans med flera vänner i centrala Stockholm med avsikt att besöka nattklubben Umgänget på Birger Jarlsgatan. De hade i förväg bokat bord på nattklubben men anlände något senare än den tid som hade angivits i bokningen. Efter att ha stått en längre stund i kön utanför entrén kom sällskapet slutligen fram till ordningsvakten. Ordningsvakten informerade då om att de hade kommit några minuter för sent och att bordet därför hade tilldelats andra gäster. Sakariye Said reagerade irriterat på beskedet och gav uttryck för sitt missnöje genom att uttala nedsättande och olämpliga ord riktade mot ordningsvakten. Ordningsvakten uppmanade honom därefter att lämna platsen.

En kort stund senare tog Sakariye Said återigen sikte mot entrén till nattklubben. Av filmsekvenser från övervakningskameror framgår att det utanför entrén fanns en halvcirkelformad avspärning som markerades med rep och som sträckte sig ut på trottoaren. Sakariye Said tog sig förbi repet och rörde sig mot entrédörren. Innan han hann fram ingrep två ordningsvakter. De

tog tag i honom och föste honom framför sig tills han befann sig utanför avspärrningen och närmade sig trottoarkanten.

När Sakariye Said och ordningsvakterna passerade trottoarkanten snubblade Sakariye Said och föll ner på gatan. Han hamnade liggande på rygg, med överkroppen ute i körbanan och benen kvar på trottoaren. Fallet skedde relativt abrupt och var synligt för personer som befann sig i närheten. En av ordningsvakterna satte sig därefter gränsle över Sakariye Said i syfte att hålla honom kvar på marken, medan den andra ordningsvakten placerade sig intill honom. Sakariye Said låg kvar på rygg under denna inledande del av händelseförloppet. Situationen drog till sig uppmärksamhet och ett antal personer ur allmänheten samlades i närheten.

Samtidigt närmade sig två uniformerade poliser, Emil Hammersland och Eric Berkerud, som patrullerade i området inom ramen för kommenderingen Cityhelg. De uppmärksammade situationen utanför nattklubben och uppfattade den som stökig och potentiellt eskalerande. Kort därefter anslöt ytterligare poliser till platsen, däribland Robert Kenne och William Kemppainen. Av vittnesuppgifterna framgår att det vid denna tidpunkt befann sig ett stort antal människor på trottoaren och i gatan, vilket bidrog till en rörig och högljudd miljö.

Av filmsekvenserna framgår att Sakariye Said efter en kort stund inte längre låg helt på rygg utan delvis hade hamnat på sin högra sida. Hans högra arm låg delvis under kroppen, medan den vänstra armen kontrollerades av ordningsvakten. Eric Berkerud placerade sig vid Sakariye Sids ben och satt med sitt högra knä mot dem i förebyggande syfte för att hindra honom från att resa sig upp. En ordningsvakt satt fortfarande gränsle över Sakariye Said, medan Emil Hammersland placerade sig bakom Sakariye Said i höjd med överkroppen.

Vid denna tidpunkt satt Emil Hammersland med sitt vänstra knä mot Sakariye Sids nacke. Av filmsekvenserna framgår att trycket var riktat snett uppifrån och bakifrån mot nackområdet. Emil Hammersland höll ett elchockvapen i sin högra hand och tryckte samtidigt sin vänstra hand mot Sakariye Sids vänstra axel eller överarm. Ordningssvakten, som klev av Sakariye Said och satte sig intill honom, tog med sin vänstra hand ett grepp om Sakariye Sids vänstra arm och tryckte med sin högra hand mot hans vänstra axelparti. Sakariye Said låg kvar på sidan med huvudet vänt nedåt och den högra handen i närheten av ansiktet. Av filmsekvenserna framgår inte att han i detta skede gjorde några aktiva rörelser för att ta sig loss eller att han riktade slag eller sparkar mot någon av de närvarande. Eric Berkerud satt kvar vid benen men behövde inte trycka ner dem aktivt.

På ljudupptagningarna hörs en röst ropa instruktioner, bland annat ”lägg dig på rygg” och ”lägg dig på mage”. Det framgår inte vem som yttrade dessa uppmaningar. Uppmaningarna framstår som samtidiga och delvis överlappande. Situationen utvecklades snabbt och framstod som rörig och högljudd.

Kort därefter utdelade Emil Hammersland en drivstöt med sitt elchockvapen. Av filmsekvenserna framgår att elchockvapnet var i direkt kontakt med Sakariye Sids huvud-, hals- och nackområde (strax bakom örat). Vid tillfället för drivstöten satt Emil Hammersland fortfarande med sitt knä mot Sakariye Sids nacke. I samma ögonblick som drivstöten utdelades reagerade Sakariye Said genom att omedelbart föra sin högra hand mot huvudet. Hans kropp påverkades tydligt av drivstöten.

Efter drivstöten trycktes Sakariye Said ner mot marken och hamnade på mage med hjälp av Emil Hammersland och ordningssvakten. Ordningssvakten vred då upp Sakariye Sids vänstra arm bakom ryggen i syfte att möjliggöra

handfångsling. Av filmsekvenserna framgår att Sakariye Said i detta skede låg stilla och inte gjorde några aktiva motrörelser. Han framstår som livlös eller kraftigt medtagen. Hans huvud låg vänt åt sidan och kroppen var orörlig.

Hela detta händelseförlopp, från det att poliserna anlände till platsen till dess att drivstöten utdelades, pågick under en mycket begränsad tid. Av filmsekvenserna framgår att det centrala händelseförloppet varade omkring 15–20 sekunder. Under denna tid var flera poliser och ordningsvakter fysiskt involverade i ingripandet och kontrollen av Sakariye Said.

Efter att Sakariye Said hamnat på mage belades han med handfängsel. Poliserna lyfte därefter upp Sakariye Said från marken. Han fördes till en polisbuss för ett avlägsnande enligt 13 § polislagen. Av utredningen framgår att han hade handfängsel på sig vid tillfället och därför inte kunde ta emot sig när han lastades in i bussen. I samband med detta slog han i ansiktet mot bussens inredning och ådrog sig en sårskada på hakan samt skador på tänderna.

Sakariye Said fördes därefter till Capio S:t Görans sjukhus, dit han anlände kl. 03.28 samma natt. Av journalanteckningarna framgår att han uppgav att polisen hade använt elchockvapen mot hans huvud och att han varit avsvimmad. Vid den medicinska undersökningen noterades bland annat en sårskada på hakan, sårskador på höger underarm och höger underben samt smärta i käken. Han var palpationsöm strax nedanför höger öga och över hela höger mandibel. Sårskadan på hakan suturerades. Fotografier som togs i samband med vården visar även skrapsår i ansiktet.

På fotografier som Sakariye Said själv tog efteråt syns tydliga märken i nacken och på huvudet, vilka överensstämmer med användning av elchockvapen.

Av senare journalanteckningar från Alunda folktandvård framgår att Sakariye Said sökt vård för tandskador som uppkommit i samband med händelsen.

Av vittnesuppgifterna från ordningsvakten och de hörda poliserna framgår i huvudsak att situationen utanför nattklubben uppfattades som rörig och högljudd. Flera poliser har uppgett att Sakariye Said skrek och använde okvädesord, men flera vittnen har samtidigt uppgett att han inte gjorde något aktivt motstånd när han låg på marken. Flera av de hörda poliserna har reagerat på att elchockvapnet användes högt upp på kroppen, i huvud-, hals- och nackområdet, vilket enligt deras utbildning inte är tillåtet.

Filmsekvenserna har utgjort ett centralt, detaljerat och sammanhängande underlag för bedömningen av det faktiska händelseförloppet.

Det står till en början klart att Emil Hammerslands handlande i och för sig uppfyller de objektiva rekvisiten för misshandel. Det står också klart att Sakariye Said orsakades smärta och sårskador samt förlorade medvetandet. Den fråga som tingsrätten har att ta ställning till är om Emil Hammersland kan undgå ansvar för misshandel på grund av att han handlade inom sin laga befogenhet som polisman eller på grund av att han trodde att situationen var sådan att han handlade inom ramen för sin laga befogenhet (så kallad putativ laga befogenhet).

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att Emil Hammersland och övriga poliser anlände till platsen efter att ordningsvakter redan ingripit mot Sakariye Said och lagt honom på marken. Situationen utanför nattklubben var, enligt flera vittnen, rörig och högljudd, och ett större antal personer ur allmänheten befann sig i nära anslutning till ingripandet. Det är vidare utrett att ingripandet skedde inom ramen för ett avlägsnande enligt 13 § polislagen, vilket i och för sig utgör

en sådan tjänsteåtgärd som kan berättiga till våldsanvändning enligt 10 § första stycket 4 polislagen.

När det gäller frågan om Sakariye Said gjorde motstånd i den mening som avses i 10 § andra stycket polislagen är utredningen inte helt entydig. Filmsekvenserna visar att Sakariye Said låg på marken, delvis på sidan, med flera poliser och ordningsvakter över sig. Han låg med ena armen under kroppen och den andra armen fasthållen. Av filmerna framgår inte att han i detta skede gjorde några aktiva våldsamma rörelser, såsom att han slog eller sparkade. Samtidigt framgår att han inte låg helt stilla.

Flera av de hörda poliserna, däribland Emil Hammersland, har uppgett att Sakariye Said skrek och använde okvädesord samt uppträdde på ett aggressivt sätt verbalt. Även om dessa uppgifter inte fullt ut får stöd av filmsekvenserna kan de inte heller anses vederlagda av utredningen. Tingsrätten beaktar här att ljudupptagningarna är fragmentariska och att filmvinklarna inte ger en fullständig bild av alla rörelser och yttranden. Det kan därför inte uteslutas att Sakariye Said i vart fall gjorde ett visst, om än begränsat och delvis passivt, motstånd genom att inte aktivt medverka till att vända sig på mage och genom att med sin kroppstyngd försvåra åtgärden.

Mot denna bakgrund finner tingsrätten, om än med viss tvekan, att Emil Hammerslands uppgifter om att Sakariye Said gjorde motstånd, i den mening som avses i 10 § andra stycket polislagen, inte är motbevisade. Det förelåg därmed objektiva förutsättningar för att använda visst våld för att genomföra avlägsnandet.

Även om det, som ovan konstaterats, förelåg objektiva förutsättningar för viss våldsanvändning enligt 10 § polislagen, innebär det inte att varje form av våld var tillåten. Av 8 och 10 §§ polislagen följer att våld endast får användas i den

utsträckning som är nödvändig och försvarlig med hänsyn till åtgärdens syfte och övriga omständigheter. Detta gäller i särskilt hög grad vid användning av elchockvapen, som enligt Polismyndighetens egna föreskrifter och allmänna råd innebär ett betydande mått av våldsanvändning.

Av utredningen framgår att Sakariye Said vid tidpunkten för drivstöten låg på marken med flera poliser och ordningsvakter över sig. Eric Berkerud satt vid benen i förebyggande syfte, en ordningsvakt kontrollerade den ena armen och Emil Hammersland hade ett knä placerat mot Sakariye Saims nacke samtidigt som han höll elchockvapnet. Tingsrätten konstaterar att Sakariye Said därmed var kraftigt begränsad i sina rörelsemöjligheter och att poliserna i allt väsentligt hade kontroll över honom.

Av 17 § Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd följer att elchockvapen inte får användas när polismannen har kontroll över den person mot vilken ingripandet riktas. Av 18 § framgår vidare att elchockvapen som huvudregel inte får användas mot en person som endast gör motstånd genom att använda sin kroppstyngd. Endast i undantagsfall, och då under förutsättning att lindrigare metoder har visat sig eller bedöms vara verkningslösa eller otillräckliga, kan sådan användning komma i fråga.

Utredningen ger inte stöd för att några försök med lindrigare metoder hade gjorts innan elchockvapnet användes. Tvärtom framgår av filmsekvenserna och vittnesuppgifterna att ingripandet pågick under mycket kort tid och att någon faktisk tillämpning av lindrigare metoder inte hann ske.

Tingsrätten beaktar vidare att Sakariye Said, enligt flera av de hörda poliserna, var under relativ kontroll när drivstöten utdelades. Även om Sakariye Said uppträdde verbalt stökigt och använde okvädesord, fanns det vid den aktuella tidpunkten inget som tydde på ett omedelbart eller konkret hot om våld riktat

mot poliserna eller ordningsvakterna. Han låg på marken, var fysiskt begränsad av flera personer och gjorde inte några aktiva försök att slå eller sparka. Mot denna bakgrund kan användningen av elchockvapen inte anses ha varit nödvändig för att uppnå syftet med åtgärden, nämligen att vända honom på mage och belägga honom med handfängsel.

Vid proportionalitetsbedömningen beaktar tingsrätten även att användning av elchockvapen, enligt Polismyndighetens egna föreskrifter och allmänna råd, innebär ett betydande mått av våldsanvändning. Användningen av ett sådant hjälpmedel förutsätter därför att åtgärden framstår som klart motiverad i förhållande till det intresse som ska tillgodoses. I den aktuella situationen var syftet begränsat till att genomföra en positionsförändring och därefter belägga Sakariye Said med handfängsel. Detta var en åtgärd som, mot bakgrund av att flera poliser och ordningsvakter redan hade fysisk kontroll över honom, rimligen kunde genomföras utan att använda elchockvapen. Att i detta läge nyttja ett hjälpmedel som orsakar intensiv smärta framstår därför som oproportionerligt i förhållande till situationens krav.

Sammantaget finner tingsrätten att användningen av elchockvapen mot Sakariye Said inte var försvarlig. Våldet stod inte i proportion till situationens krav och gick utöver vad som är tillåtet enligt 8 och 10 §§ polislagen samt Polismyndighetens föreskrifter och allmänna råd. Emil Hammersland hade därmed, rent objektivt, inte rätt att använda elchockvapen i den aktuella situationen.

När det sedan gäller frågan om Emil Hammersland kan undgå ansvar på den grunden att han trodde att situationen var sådan att han handlade inom ramen för sin laga befogenhet gör tingsrätten följande överväganden.

Tingsrätten konstaterar inledningsvis att ingripandet ägde rum i en stökig och svåröverskådlig miljö. Ett större antal personer ur allmänheten befann sig i nära anslutning till platsen, flera poliser och ordningsvakter var samtidigt involverade och situationen präglades av höga ljud, rop och snabba förlopp. Dessa yttre förhållanden skulle i och för sig kunna tala för att Emil Hammersland i stunden uppfattade situationen som mer allvarlig eller instabil än vad som i efterhand framstår som befogat. Han har också uppgett att han upplevde ett behov av att snabbt få kontroll över Sakariye Said för att möjliggöra en skyddsvisitation.

Vid bedömningen av om dessa förhållanden ger tillräckligt stöd för att Emil Hammersland kan ha misstagit sig om situationen måste dock även andra yttre förhållanden beaktas. Vid tidpunkten för drivstöten var Sakariye Said redan nedlagd på marken och kontrollerades av flera personer. Av de hörda kollegornas uppgifter framgår att flera av dem uppfattade situationen som under relativ kontroll och att de reagerade på användningen av elchockvapnet, särskilt med hänsyn till placeringen högt upp på kroppen. Dessa förhållanden talar emot att situationen objektivt sett var sådan att den rimligen kunde missuppfattas som så allvarlig eller instabil att användning av elchockvapen framstod som försvarlig. Det saknas därmed stöd i de yttre förhållandena för att Emil Hammersland, som befann sig i omedelbar anslutning till ingripandet och hade samma faktiska överblick som övriga poliser på platsen, skulle ha haft anledning att uppfatta situationen på ett väsentligt annorlunda sätt.

Mot denna bakgrund, och med beaktande av att Emil Hammersland i efterhand inte ens kan uppge om någon skyddsvisitation faktiskt genomfördes, trots att detta har angetts som ett bärande skäl för åtgärden, finner tingsrätten att det saknas en rimlig förklaring till varför han skulle ha missuppfattat situationen. Han kan därför inte ha trott att situationen var sådan att han handlade inom

ramen för sin laga befogenhet när han använde sitt elchockvapen mot Sakariye Said. (Se NJA 2012 s. 45 p. 15.)

Det anförda leder till att tingsrätten finner att det är ställt utom rimligt tvivel att Emil Hammersland har misshandlat Sakariye Said i enlighet med åklagarens gärningspåstående och därvid använt ett elchockvapen mot hans huvud-, hals- och nackområde. Genom våldet orsakades Sakariye Said smärta och sårskador samt förlorade medvetandet. Situationen var inte sådan att Emil Hammersland hade rätt att använda elchockvapnet. Emil Hammersland begick gärningen med uppsåt. Emil Hammersland ska därför dömas för misshandel, vilken inte kan bedömas som ringa. Vid denna utgång saknas skäl för tingsrätten att pröva åtalet för tjänstefel, som har förts fram i andra hand.

Påföljdsfrågan

Emil Hammersland förekommer inte i belastningsregistret.

Tingsrätten har inhämtat ett yttrande från Polismyndighetens personalansvarsnämnd. Av yttrandet framgår att personalansvarsnämnden gör bedömningen att Emil Hammersland kommer att skiljas från sin tjänst om han döms för misshandel som inte är ringa. Om Emil Hammersland döms för uppsåtligt tjänstefel talar det mesta för att han kommer att skiljas från sin anställning. Emil Hammersland kommer inte att skiljas från sin anställning om han endast döms för misshandel, ringa brott, eller oaktsamt tjänstefel.

Tingsrätten gör följande bedömning.

Straffvärdet för den misshandel som Emil Hammersland har gjort sig skyldig till motsvarar fängelse i sex månader. Vid bedömningen av straffvärdet har tingsrätten som försvårande omständigheter beaktat att Sakariye Said befann

sig i en utsatt situation samt att elchockvapnet användes mot hans huvud-, hals- och nackområde (strax bakom örat), vilket ledde till att han, om än kortvarigt, förlorade medvetandet.

Polismyndighetens personalansvarsnämnd har i ett yttrande till tingsrätten bedömt att Emil Hammersland kommer att skiljas från sin tjänst om han döms för misshandel. Detta ska enligt 29 kap. 5 § första stycket 6 brottsbalken i skälig omfattning beaktas vid straffmätningen. Efter denna reduktion uppgår det så kallade straffmätningensvärdet till fängelse i fyra månader. I övrigt saknas omständigheter att beakta vid straffmätningen.

När det gäller valet av påföljd kan en prövning enligt 30 kap. 4 § brottsbalken utfalla på två sätt. Antingen finns det tillräckliga skäl för fängelse med hänsyn till brottslighetens straffvärde, art eller den tilltalades tidigare brottslighet, eller så räcker skälen för fängelse inte till.

I förevarande fall medför brottets art att det föreligger en presumtion för att påföljden ska bestämmas till fängelse. Som särskilda skäl för villkorlig dom i stället för fängelse kan rätten beakta om den tilltalade samtycker till att domen förenas med en föreskrift om samhällstjänst och en sådan föreskrift är lämplig med hänsyn till den tilltalades person och övriga omständigheter. Av utredningen framgår att Emil Hammersland lever under ordnade förhållanden och att det inte föreligger något övervakningsbehov. Det saknas enligt tingsrätten särskild anledning att befara att Emil Hammersland kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet. Han har samtyckt till att en villkorlig dom förenas med en föreskrift om samhällstjänst och en sådan föreskrift får anses vara lämplig med hänsyn till hans person och övriga omständigheter. Emil Hammersland ska därför dömas till villkorlig dom med en föreskrift om samhällstjänst. Med beaktande av brottslighetens straffvärde ska antalet timmar

samhällstjänst bestämmas till 120, och alternativstraffet till fängelse i fyra månader.

Skadeståndsfrågan

Emil Hammersland har bestritt skadeståndsyrkandet och har inte kunnat vitsorda något belopp som skäligt i och för sig.

Polismyndigheten har bestritt skadeståndsyrkandet och har inte kunnat vitsorda något belopp som skäligt i och för sig.

För det fall Sakariye Said vinner framgång med sitt förstahandsyrkande mot Emil Hammersland har han begärt att andrahandsyrkandet mot Polismyndigheten ska skrivas av.

Tingsrätten gör följande bedömning.

Emil Hammersland har gjort sig skyldig till brott mot Sakariye Said i tjänsten. Eftersom det rör sig om ett uppsåtligt brott av allvarligt slag finns det enligt tingsrätten synnerliga skäl enligt 4 kap. 1 § skadeståndslagen (1972:207) att låta honom själv svara för skadeståndet. Emil Hammersland är således fullt ut skadeståndsskyldig gentemot Sakariye Said.

Av 2 kap. 3 § skadeståndslagen följer att den som genom brott allvarligt kränker någon genom ett angrepp mot dennes person, frihet, frid eller ära ska ersätta den skada som kränkningen innebär (kränkningersättning).

Ersättningen har till syfte att kompensera de negativa känslor som den kränkande handlingen framkallat hos den skadelidande, såsom rädsla, skam eller liknande. Vid bestämmandet av ersättningens storlek ges viss vägledning i 5 kap. 6 § samma lag. Där anges att hänsyn bland annat ska tas till om brottet

haft förnedrande eller skändliga inslag, varit ägnat att framkalla allvarlig rädsla för liv eller hälsa eller varit ägnat att väcka allmän uppmärksamhet. Av förarbetena till skadeståndslagen framgår vidare att det i särskilda fall kan finnas skäl att beakta intensiteten i den skadelidandes upplevelser (se prop. 2000/01:68 s. 74).

Tingsrätten finner att Emil Hammersland genom brottet har utsatt Sakariye Said för en sådan allvarlig kränkning som avses i 2 kap. 3 § skadeståndslagen. Sakariye Said är därmed berättigad till kränkningsersättning. Ersättningen ska bestämmas till 30 000 kr, vilket tingsrätten bedömer vara skäligt och motsvarar det belopp Sakariye Said har begärt.

Mot bakgrund av de uppgifter Sakariye Said har lämnat om skadan samt den dokumentation som finns i målet ska han även tillerkännas den begärda ersättningen för sveda och värk om 3 100 kr.

Emil Hammersland ska således sammanlagt utge skadestånd till Sakariye Said med 33 100 kr.

Eftersom Sakariye Said har vunnit framgång med sitt förstahandsyrkande mot Emil Hammersland ska andrahandsyrkandet mot Polismyndigheten skrivas av.

Övriga frågor

Eftersom Emil Hammersland döms för brott med svårare straff än penningböter i straffskalan ska han betala föreskriven avgift till Brottsofferfonden.

Vad försvararen och målsägandebiträdet har yrkat i ersättning bedömer tingsrätten vara skäligt.

Eftersom Polismyndighetens personalansvarsnämnd har bedömt att Emil Hammersland kommer att skiljas från sin tjänst och då det saknas utredning om hans framtida inkomster ska han befrias från skyldigheten att ersätta staten för kostnaderna för försvararen och målsägandebiträdet.

Det finns skäl att besluta om att sekretessen för Emil Hammerslands adress ska bestå.

RÄTTEN

Rådmannen Peter Scharmer samt nämndemän.

Digitalt signerad av rådmannen Peter Scharmer

ÖVERKLAGANDEINFORMATION

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Stockholms tingsrätt senast **den 3 februari 2026**. Överklagandet ska vara skriftligt. Stockholms tingsrätt skickar det vidare till Svea hovrätt.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

Du kan använda hovrättens blankett för överklagande i brottmål: www.domstol.se/overklagande-i-brottmal. I annat fall kan du utgå från följande punkter.

1. Skriv Stockholms tingsrätt och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.

5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Stockholms tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Stockholms tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Svea hovrätt.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Svea hovrätt skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Svea hovrätt tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall:

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Stockholms tingsrätt eller Svea hovrätt om du har frågor.